

N:o 103.

Ensimmäisenäkolmatta Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Joh. 4: 47–54.

Oli yksi kuninkaan mies, jonka poika sairasti Kapernaumissa. Koska hän kuuli, että Jeesus oli tullut Juudeasta Galileaan, meni hän hänen tykönsä, ja rukoi häntä tulemaan alas, ja parantamaan hänen poikaansa, joka oli kuolemaisillansa. Sanoi siis Jeesus hänelle: ellette näe tunnustähtiä ja ihmeitä, niin ette usko. Sanoi kuninkaan mies hänelle: Herra, tule alas, ennen kuin minun poikani kuolee. Jeesus sanoi hänelle: mene, sinun poikas elää. Ja mies uskoi sanan, jonka Jeesus sanoi hänelle ja meni. Niin hänen mennessänsä, kohtasivat hänen palvelijansa hänen ja ilmoittivat hänelle, sanoen: sinun poikas elää. Niin hän tutkei heiltä hetkeä, jolla hän parani. Ja he sanoivat hänelle: eilän seitsemännellä hetkellä antoi vilutauti hänen ylös. Niin isä ymmärsi sen siksi hetkeksi, jolla Jeesus sanoi hänelle: sinun poikas elää. Ja hän uskoi, ja koko hänen huoneensa.

Tässä evankeliumissa on meille kuvattu erinomainen esimerkki uskosta, sillä P. Johannes vallan kolme kertaa todistaa, että tämä kuninkaan mies uskoi. Syytä on siis kenellä tahansa uteliaana kysyä, minkälainen usko hänellä mahtoi olla, koska evankelista niin paljon siitä puhuu. Tosin olemme me varsin paljon uskosta ja evankeliumista opettaneet, niin että luullakseni se jo pitäisi varsin hyvin ymmärrettämän, mutta koska yhä uudestaan tilaisuutta tarjotaan, täytyy meidän taasenkin siihen palata.

Ensiksikin olen usein sanonut, että usko evankeliumin kautta tuottaa jokaiselle ihmiselle Herran Jeesuksen kokonaan kaikkine tavaroineensa, niin että toisella kristityllä on aivan yhtä paljon kuin toisellakin sekä ettei tänään kastetulla lapsella ole yhtään vähemmän kuin P. Pietarilla ja kaikilla taivaan pyhillä. Me olemme kaikki uskossa toistemme arvoisia ja toisella on tämä tavara yhtä täydellisenä ja kokonaisena kuin toisellakin.

Tämä evankeliumi puhelee nyt lisäksi uskon lisääntymisestä ja eroaa siinä muista. Vaikka uskolla onkin Kristus ja kaikki hänen tavaransa täydellisesti, pitää sitä kuitenkin yhä kasvettamana ja harjoitettavana, että se olisi vakuutettu tavarastansa ja pitäisi siitä lujasti kiinni. Erotusta on noiden kahden seikan välillä, että omistat jotain ja että pidät siitä lujasti kiinni, se on: vahvan ja heikon uskon välillä. Näin suuri tavara vaatii hyvää käsittämistä ja säilyttämistä, sillä muutoin se helposti katoaa ja otetaan pois. Kyllähän se minulla kokonaan on, vaikka sitä säilyttäisin kukan lehdessäkin, mutta siinä ei se ole niin hyvässä tallessa, kuin jos sulkisi sen rautaiseen arkuun.

Siis tulee meidän niin elää maan päällä, ettemme luule saavamme jotain parempaa kuin meillä nyt on, vaan sitä tulee meidän ahkeroida, kuinka yhä lujemmin ja varmemmin päivä päivältä saadun tavaramme omistaisimme. Ei meidän tarvitse muuta etsiä kuin us-

koa, mutta sitä pitäkäämme silmällä, kuinka usko lisääntyisi ja vahvistuisi. Luemmehan evankeliumissa, että vaikka Kristuksen opetuslapset tietysti uskoivat, sillä muutoin eivät he olisi Herraa seuranneet, niin nuhtelee Kristus kuitenkin usein heidän uskoaan. Heillä siis kyllä oli usko, mutta ratkaisevalla hetkellä antoivat he sen vaipua eivätkä olleet lujia. Sama on laita kaikkienkin kristittyjen, sillä ellei uskoa yhä kasvateta ja harjoiteta, niin se vähenee ja pian kyllä sammuu. Me emme itse kuitenkaan näe emmekä tunne tuollaista heikkoutta, paitsi kun hätä ja kiusaus tulee, jolloin epäusko varsin väkevästi ahdistaa. Juuri sen vuoksi uskon täytyykin kiusaukseen joutua, että se siinä kilvoittelisi ja kasvaisi.

Asianlaita ei siis ole niin, kuin nuo hyödyttömät suunsoittajat ovat meille opettaneet, jotka tekevät meitä laiskoiksi ja huolettomiksi sanomalla: Jos jollakulla on pienin pisarakaan tai kipinä armoa ja rakkautta, niin tulee hän autuaaksi. Mutta he eivät kuitenkaan voi itseään eikä toisia vakuuttaa, onko heillä sitä, sillä heissä vallitsee aina epäily, joka lopulta tuomion tuottaa. Raamattu taas opettaa tästä niin, että uskon täytyy pitää kiinni Kristuksesta ja alituisessa kilvoituksessa ja sodassa omaa tuntemistansa ja heikkouttansa vastaan harjaantua, pitää paikkansa ja kasvaa. Totta kyllä on, että sinulla uskon kautta on Kristus, vaikka tätä tavaraa huonossa liinasessakin säilyttelisit, mutta kuitenkin tulee sinun katsoa, että säilytät sen hyvästi etkä anna ottaa sitä pois itsestäsi. Näin oli tälläkin kuninkaan miehellä (luullakseni hän oli kuningas Herodoksen palvelijoita) sen verran uskoa, että uskoi varmasti Jeesuksen voivan, jos kerran oli saanut hänen huoneeseensa, parantaa hänen poikansa. Hän oli nimittäin kuullut Jumalan sanaa eli evankeliumia Kristuksesta, että hän mielellään auttoi jokaista, joka tuotiin hänen luokseen, eikä kieltänyt keneltäkään hyvyt-

tään. Tämän käsittää hänen uskonsa, jonka kehoituksesta hän läksi Kristuksen puheille. Jos hän nimittäin olisi sydämessään näin ajatellut: Kuka tietää, voiko vai tahtooko hän sinua auttaa, ei hän olisi tullut hänen tykönsä. Hän oli siis ensin saanut sen käsityksen ja uskon Kristuksesta, että tämä oli häntä auttava.

Uskon luonto ja laatu on sellainen, että se tämmöiseksi kuvaa ja muodostaa Kristuksen hyvyyden ihmisen sydämelle. Heprealaisepistolassakin 11: 1 kirjoitetaan: **Usko on vahva uskallus niihin, joita toivotaan**, se on: Jumalan armoon ja hyvyyteen. Tämän miehen uskontila on nyt sellainen, että jos hän olisi siinä pysynyt, olisi hän epäilemättä tullut autuaaksi. Herra mielistyikin siihen, mutta kohtelee häntä kuitenkin hieman ankarasti, koska hänellä oli vielä jokin puute uskossaan, ja nuhtelee häntä sanoen:

Ellette näe tunnustähtiä ja ihmeitä, niin ette usko. Kuinka tämä asiaan sopii? Johdatathan usko ja hyvä luottamus kuninkaan miehen Kristuksen tykö; miksi hän sanoo: Te ette usko, ellette näe ihmeitä? Mutta, kuten olen sanonut, hän tahtoo osoittaa, ettei hänen uskonsa ollut vielä kyllin vahva, sillä se perustuu vielä ainoastaan saapuvilla olevan Kristuksen näkemiseen ja tuntemiseen. Samoin nuhteli hän opetuslapsiaankin haahdessa, kun rajuilma tuli; hän sanoi: **Te heikkouskoiset, miksi te olette pelkurit?** (Matt. 8: 26). Aivan kuin sanoisi: Missä nyt on teidän uskonne? Olkoon siis usko kuinka hyvä ja oikea tahansa, niin se kuitenkin koettelemuksen hetkellä horjuu, ellei sitä ole huolellisesti harjoitettu ja kasvatettu.

Älä siis arvele siinä kylliksi olevan, että olet alkanut uskoa, vaan sitä tulee sinun pitää tarkasti silmällä, että usko pysyisi lujana, sillä muuten se kukistuu. Katso tarkoin, kuinka käsittämäsi tavaran säilyttäisit, sillä perkele panee kaikki taitonsa ja voimansa liikkeelle voi-

dakseen riistää sitä sydämestäsi. Uskon kasvaminen on siis yhtä tärkeätä kuin sen alkaminenkin, vielä tärkeämpääkin; mutta se on kaikki Jumalan työtä. Nuori rieskausko on vielä mieto ja vähäinen, sillä kun kiusauksissa uskoa koetellaan, niin ei se kolauksia kestä, ellei Jumala uskoa vahvista.

Ei siis olisi tälläkään miehellä ollut apua siitä uskosta, joka hänellä alussa oli, vaan sen olisi täytynyt kukistua, ellei Kristus olisi rientänyt sitä vahvistamaan. Mutta kuinka hänen vahvistaa? Kuninkaan mies uskoi, että jos Herra tulisi hänen huoneeseensa, niin voisi hän hyvästi auttaa hänen poikansa; mutta Kristus antaakin hänelle pukkauksen, karvaan ja kovan vastauksen: **Ellette näe ihmeitä ja tunnustähtiä, niin ette usko.** Näillä sanoilla ravitsee hän uskoa, joka ei sellaista jaksa kestää. Mies parka säikähtää, ja hänen uskonsa alkaa jo vaipua ja sammua. Sen vuoksi hän sanoo:

Herra tule alas, ennen kuin minun poikani kuolee. Ikäänkuin sanoisi: Oi, kiiruhda toki, minun poikani kuolee muuten. Silloin antaa Kristus hänelle valvonnan uskon (kuten Jumala kaikillekin tekee, joiden uskon hän vahvistaa) ja korottaa hänet korkeampaan luokkaan eli säätyyn, jossa hän vahvistuu ja uskoo toisella tavalla kuin ennen. Hän sanoo isälle näin:

Mene, sinun poikas elää. Jos hän ennen olisi sanonut hänelle, että hänen poikansa elää, niin mies ei olisi voinut uskoa sitä; mutta nyt hän sen uskoo, kun sana tunkeutuu hänen sydämeensä ja vaikuttaa hänessä toisen uskon, niin että hänestä tulee toinen mies. Herra antaa siis kovemman koettelemuksen alaiselle myös suuremman voiman.

Hänen täytyy nyt nimittäin riippua siinä kiinni, jota hän ei näe, sillä ennen ei hän uskonut Kristusta niin voimalliseksi, että hän olisi voinut auttaa hänen poikaansa näkemättä

häntä ja olematta hänen luonansa. Siinä vasta on oikea vakava usko, että sydän saattaa uskoa, mitä se ei näe eikä käsitä, vastoin kaikkea järkeä ja ymmärrystä, ja riippuu ainoastaan sanassa. Siinä ei näy mitään muuta kuin käsky, että ihmisen täytyy uskoa. Usko vaatii kaikkia muita kappaleita silmistä poistamaan paitsi Jumalan sanaa. Joka ottaa jotakin muuta katsellaksensa, se on jo hukassa. Usko riippuu ainoastaan pelkämästä ja puhtaasta sanasta, ei päästä sitä silmistään, ei katsele yhtään mitään muuta, ei työtä eikä ansiota. Ellei sydän näin yksinkertainen ole, on se hukassa.

Ottakaamme esimerkki. Jos joku messupappi, munkki tai nunna luottaa siihen, että on naimattomuutta noudattanut tai paljon messuja lukenut, paljon paastonnut, paljon rukoillut ja muuta semmoista, ja jos hän ei ota vaarin Jumalan sanasta vaan turvaa ja rakentaa omiin töihinsä arvelleen, että Jumalan täytyy häntä niiden vuoksi kuulla, niin hukka hänet perii, sillä niin kauvan kuin hänellä tuollainen luulo on, ei usko voi hänessä jalansijaa saada. Kun sellaisella sitten kuoleminen aika on käsissä ja kuolema tulee, ja hän nyt katselee ympärilleen, mitenkä tästä on selvittävä ja minnepäin tässä olisi käännettävä, niin tulee perkele, ja kuvaa hänelle, kuinka hirvittävä ja kauhistava kuolema on. Lisäksi näkee hän vielä helvetin ja Jumalan tuomion edessään. Silloin on perkele voittanut, sillä niin kauvan ei ole mitään apua, kuin nämät ovat hänen silmissänsä. Jos hän olisi niin viisas, ettei pitäisi sydämessään mitään muuta kuvaa vaan pysyisi yksin ja ainoastaan kiinni Jumalan sanassa, niin hän elämän perisi, sillä sana on elävä. Ken siitä pitää kiinni, hänen täytyy pysyä, niinkuin tuo elävä ja ijankaikkinen sana pysyy.

Mutta tämä on ylön raskasta tehdä. Näet-hän, kuinka vaikeata se on tälle miehelle, niinpä myös apostoleillekin evankeliumissa (Matt.

25, 26), sillä kun he laivalla purjehtivat, ja haaksi alkoi vajota ja kun aallot laivaa huuhtelivat, ja kun kuolema näin oli heidän silmäinsä edessä, silloin he luopuivat sanasta. Jos he olisivat lujasti uskoneet ja sanoneet: Onhan meillä Jumalan sana ja onhan meillä Kristus, jos hän pysyy, silloin mekin pysymme, niin ei heillä olisi ollut mitään hätää. Mutta koska heillä sellaista uskoa ei ollut, täytyi heidän langeta ja he olisivat hukkuneet, ellei Kristus olisi auttanut. Samoin kävi Pietarillekin, kun hän merellä käyskennellen tuli Kristuksen tykö. Niin kauvan kuin hän turvautui sanaan, täytyi veden kannatella häntä, mutta kun hän käänsi silmänsä Kristuksesta ja luopui sanasta, niin hän näki myrskyn pauhaavan, peljästyti ja rupesi vajoamaan.

Sen vuoksi olen sanonut, että kaikki muu on jätettävä ja sanasta yksin on kiinni pidettävä; jos siihen olemme kiinni tarttuneet, niin raivotkoon ja pauhatkoon maailma, kuolema, synti, helvetti ja kaikki onnettomuus mielensä mukaan. Mutta jos sanasta luovut, niin täytyy sinun hukkua. Tämän näemme niissäkin ihmisissä, jotka ajallista elatusta tavoittelevat. Kun heillä kyllin on jo koti ja kartano täynnä, niin he luottavat Jumalaan ja sanovat: meillä on armollinen Jumala, mutta kun ei heillä enään mitään ole, niin alkavat epäillä. Silloin on heiltä usko lopussa, sillä he eivät silmillään muuta näe kuin tyhjyyttä ja alastonta köyhyyttä eivätkä tiedä, mistä elatusta saisivat. Näin karkoittaa murhe uskon matkoihinsa. Vaan jos heillä olisi Jumalan sana turvana, niin he ajattelisivat: Eläähän minun Jumalani, joka on luvannut elättää minut; minä tahdon vaan mennä työhöni, tottapa hän tekee kuten Kristus Matt. 6: 33 on sanonut: **Etsikäätsin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, ja niin kaikki nämät teille annetaan.** Jos tuohon sanaan uskoisin enkä muuhun katsoisi, niin ei olisi mitään hätää.

Mutta niin kauvan kuin sinä ainoastaan köyhyyttäsi katselet, et voi uskoa.

Olisihan tämänkin kuninkaan mies kyllä voinut asian mieleensä kuvailla näin ajatellen: Hän ei tahdo kuulla minua, antaa minulle tyylyn vastauksen, ei tahdo kanssani lähteä ja osoittaa minut vihaisesti matkaani. Jos hän näin olisi ajatellut, olisi hän ollut hukassa. Mutta koska häneen sellainen ei vaikuta, antaa Kristus hänelle hyvän lohdutuksen sanoen: **Mene, sinun poikas elää.**

Tämmöinen on uskon luonto ja laatu ja näin menettelee Jumala kanssamme tahtoesaan meitä vahvistaa. Tätä tarkoittaa P. Paavaliakin, kun 2 Kor. 3: 18 ja seur. sanoo: **Mutta me kaikki avoimilla kasvoilla Herran kirkkautta katselemme niinkuin peilissä, ja me muutetaan siihen kuvaan, kirkkaudesta niin kirkkauteen, niinkuin Herran hengestä.** Herran kirkkaus Paavalissa on Jumalan tunteminen. Mooseksellakin on kirkkaus; se on lain tunteminen ja ymmärtäminen. Jos minulla on lain tunto, niin näen minä hänen kirkkaat kasvonsa ja loistavan valkeutensa.

Mutta nyt olemme me tämän läpi päässeet ja meillä on korkeampi tieto Herrasta Kristuksesta. Jos tunnemme hänen siksi mieheksi, joka auttaa, joka antaa voiman lakia täyttämään ja jonka kautta me olemme saaneet syntein anteeksiantamuksen, niin hänen kirkkautensa kuvastuu meistä. Se on: samoin kuin auringon valo heijastuu veteen tai kuvastimeen, samoin kuvastuu Kristuskin, eli, hän antaa valon itsestensä sydämiimme, niin että me kirkastetaan kirkkaudesta kirkkauteen, kasvamme joka päivä ja yhä selvemmin Herran tunnemme. Näin me muutetaan ja kirkastetaan samaan kuvaan, niin että tulemme kaikki yhdeksi leiväksi Kristuksen kanssa. Mutta se ei tapahdu niin, että omin voimimme sen aikaan saisimme, vaan Jumalan täytyy se tehdä, joka on henki. Vaikka nimittäin Pyhä Henki alkaisikin

meissä sellaisen kirkkauden ja valkeuden, mutta sitten jättäisi meidät, niin olisimme entisessä tilassamme.

Olkaamme nyt niin varustettuja, ettemme jää pysähtymään uskon ensimmäiseen alkuun, vaan että aina kasvamme, sillä siinähan tarkoituksessa meille risti, kiusaus ja vastoinkäyminen annetaan, että usko niistä kasvaisi ja vahvistuisi. Mikäli uskon kirkkaus lisääntyy, sikäli lisääntyy lihan kurittaminenkin; mitä vahvempi usko on, sitä heikommaksi käy liha, ja mitä vähäisempi usko on, sitä voimallisempi on liha ja sitä vähemmin voidaan sitä kuolettaa. Me ajattelemme näin: Jos minun aina pitää lähimmäistäni auttaa, niin kuinka itseni käy? Minne näin lopulta joudun? Mutta jos meillä olisi oikea usko ja kuva Kristuksesta, niin emme epäilisi kylliksi saavamme, vaan ajattelisimme näin: Kylläpä Jumala keinon keksii, kun puute tulee. Mutta kun noin pieneen kiveen kompastumme, mitä suuremmassa teemmeään? Katsos, näin pitäisi uskoa joka päivä harjoitettaman ja kasvatettaman, mutta mepä vaan pysymme tänään eilisen kaltaisina, huomennakin tämmöisinä; se ei ole kristillistä elämätä. Tämä nyt on toinen aste, josta Johannes tätä miestä ylistää, että hän on kasvanut uskossansa.

Kolmanneksi sanoo hän: Sitten hänen mennessänsä kohtasivat hänen palvelijansa hänet ja ilmoittivat hänelle, että hänen poikansa eli. Ja hän havaitsi poikansa paranneen juuri samalla hetkellä, jona Herra oli sanonut hänelle: Sinun poikas elää. Ja hän uskoi ja koko hänen huoneensa. Sitäkö vielä! Ellei hän olisi ennen uskonut, miksi hän sitten tuli Kristusta puhuttelemaan?

Tässä puhutaan täydellisestä uskosta, joka koettelemuksessa on karaistu. Näin menettelee Herra Jumala meidän kanssamme, tehdäkseen meidät täydellisiksi ja kohottaakseen meitä korkeammalle uskonasteelle. Jos tämän

saavutamme kokemuksen kautta uskossamme varmuutta. Näemmehän tässäkin, että kuninkaan mies läpäisee ja voittaa mielikuvituksen kiusaukset, josta tulee niin varmaksi asiasta, että älyää ja ymmärtää uskon häntä autta- neen, sillä aika, merkki ja sana pitävät yhtä uskon kanssa.

No mitä hän nyt sitten uskoo? Ei sitä, että poika oli parantunut, sillä sitä uskoa ei enään tarvittu, se oli jo tehtävänsä tehnyt, ja näkipä hän silmilläänkin poikansa elävän; mutta kokemuksesta syntyy tässä toinen usko, se nimittäin, että Kristus oli vastakin muissakin hädissä häntä auttava, sen hän nyt uskoi, vaikka kuinkakin synkkä kohtalo olisi vastedes osakseen tullut. Jos nyt Herra olisi sanonut hänelle: Mene kuolemaan, niin olisi hän sanonut: Vaikka ei tiedäkkään, minne matka kulkee tai missä majan saan, niin tiedän kuitenkin entisestä kokemuksestani, mitä usko on; tahdon vieläkin sanasta kiinni pitää; olethan minua ennenkin auttanut, vaikka en voinut nähdä enkä ymmärtää mitään mahdollisuutta; totta kai- keti nytkin autat.

Vaikkapa vielä Kristus olisi hänelle näinkin sanonut: Jätä kotosi, kartanosi ja kaikki ta- varasi, tule ja seuraa minua, niin ei hän sitten- kään olisi ruvennut ajattelemaan, niin kyllä, mutta mistä silloin elatukseni saan. Tosin olisi tuollainen kuva hänen mielessään syntynyt: Täällä on kaikkea kylliksi, tuolla ei mitään; ja nämä täytyy jättää, mikäs sitten eteen? Mutta nyt olisi hän näin ajatellut: vaikka ei siellä mitään ole enkä siellä mitään näe, tahdon kuitenkin luottaa, sillä hän on auttava minua, koska ennenkin olen sen saanut kokea. Tämä on jär- jelle mahdotonta, mutta usko suoriutuu siitä kaikesta.

Näin siis usko harjoittaa itseänsä moninai- sissa kiusauksissa ja kiusauksia tuleekin joka päivä uusia, sillä sama koettelemus ei aina pa- laja, kuten tässä nähdään. Tämä mies on jo

yhden uskontyön suorittanut, päässyt siitä, se ei enään palaja, mutta hänen täytyy nyt muuta koetella. Mitä enemmän siis ihmisellä tuollaisia koettelemuksia on, sitä paremmalla kannalla on hänen asiansa, jota kovempia koulauksia hän kestää, sitä lujemmin hän Kristukseen tarttuu ja tulee vähitellen kykeneväksi ja väkeväksi kestäämään kaikkea, mitä Kristus hänen päälleen panee.

Näin on käynyt pyhien patriarkkain ja näin käy yhä vieläkin. Vaikka nyt uskon, mitä muinoin on toisille tapahtunut, niin ei siitä hyötyä ole, sillä minun uskoni täytyy aina olla tulevaisia odottamassa. Kun esimerkiksi Jumala käski Aabrahamin lähtemään isänsä maalta, niin tämä teki sen ja uskoi (1 Moos. 12: 1 ja seur.) Tultuansa määrättyyn maahan, käski Herra hänen siirtyä toiseen, sitten taas toiseen. Näin hänen uskonsa aina lisäntyi ja varmistui varmistumistaan. Kun hän yhä myötäänsä sai kokea ja ymmärtää, kuinka Jumala menetteli hänen kanssansa, niin tuli hänestä niin täydellinen ihminen, että se joka sellaista on paljolta saanut kokea, hän sitä mieluummin kuolemaan menee.

Näethän nyt, minkälainen esimerkki tässä on kuvattuna uskon kasvamisesta. Se on kyl-

lin selvä, paina se sen vuoksi syvälle sydämeesi. Kullekin annetaan omat harjoituksensa, joissa hän voi uskoa harjoittaa luottamaan Jumalan apuun; sitten saa hän myöskin kokea, kuinka Jumala auttaa häntä, ja sitä tehden hänen uskonsa yhä kasvaa. Toinen koettelemus menee, toinen tulee sijaan, jotta näkisimme ja ymmärtäisimme, kuinka totinen on Herra Jumalamme. Jos luotamme siihen, että Jumala voi ruumiimme elättää ja ylläpitää, voimme myöskin uskoa sen, että hän on sielumme autuaaksi tekevä. Olkoon tämä kyllin puhuttu uskosta.

Evankeliumin toista osaa, rakkaudesta saattaa jokainen itsekseen tutkistella. Se on kyllin selvästi kuvattu, niin ettei kaivata pitkiä puheita siitä, kuinka Kristus tätä miestä auttaa ja palvelee. Hänellä itsellään ei ole siitä mitään hyötyä, vaan hän auttaa ilmaiseksi sulasta rakkaudesta. Samoin näemme, kuinka kuninkaan mies alistuu poikaansakin palvelemaan. Mitä muuta tässä evankeliumissa on, joka kaipaisi hengellistä selitystä ja sananmukaista tutkistelemista, sen tahdomme uskoa maltillis-ten ja viisasten henkilöiden tehtäväksi. Amen.